

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

**на Министерския съвет на Република България
по конституционно дело № 15 от 1997 г.**

**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ
СЪДИИ,**

С определение от 23 октомври 1997 г. по конституционно дело № 15 от 1997 г. относно съответствието на отделни разпоредби от Рамковата конвенция на Съвета на Европа за защита на национални малцинства и тя като цяло на Конституцията на Република България Конституционният съд е конституирал Министерския съвет като заинтересувана страна по делото.

В обстоятелствената част на определението на Конституционния съд не е мотивирано конституирането на Министерския съвет като заинтересувана страна, нито това е поискано в искането на групата народни представители, по което е образувано конституционно дело № 15.

По делото изразяваме следното становище:

Рамковата конвенция за защита на националните малцинства е един от основополагащите актове на Съвета на Европа, определящ принципите, които трябва да спазват, и произтичащите от тях задължения за осигуряване в държавите членки на ефективна защита на правата и свободите на лицата, принадлежащи към националните малцинства.

1. Основната цел на конвенцията е чрез националното законодателство на всяка от държавите - страни по нея, да се създават подходящи условия за изразяване, запазване и развитие на етническата, културната, езиковата и религиозната идентичност на всяко лице, принадлежащо към национално малцинство. В тази връзка е и рамковият характер на конвенцията, който урежда принципно правата и свободите на всяко лице, принадлежащо към национално малцинство. Нейните разпоредби нямат характер на конкретни императивни норми, подлежащи на пряко действие след инкорпорирането им в националното законодателство на държавите - страни по конвенцията.

Конвенцията прокламира правата и свободите на лицата, принадлежащи към националните малцинства, при условие за зачитане на конституционното устройство, върховенството на правото, териториалната цялост и националния суверенитет на всяка от държавите. Принципите, провъзгласени от конвенцията, се прилагат чрез националното законодателство и чрез подходяща правителствена политика.

При упражняването на правата и свободите, произтичащи от принципите, провъзгласени от конвенцията, всяко лице, принадлежащо към национално малцинство, е задължено да зачита националното законодателство и правата на другите, в частност правата на лицата, които принадлежат към мнозинството или към други национални малцинства.

Съгласно конвенцията никоя от нейните разпоредби не може да се тълкува като предполагаща каквото и да е право на лице да предприема дейност или да извършва действие, противоречащо на международното право и в частност на суверенното равенство, териториалната цялост и политическата независимост на държавите, нито като ограничаваща или накърняваща правата на човека или основните свободи, които са гарантирани съгласно законите на отделната държава - страна по конвенцията.

2. Конвенцията не дава определение на понятието "национално малцинство". Разпоредбите на конвенцията са насочени към индивидуалните права и свободи на гражданите на отделната държава - страна по конвенцията, които не принадлежат по силата на своята етническа, културна, езикова и религиозна идентичност към мнозинството други граждани на тази държава и свободно са се самоопределили етнически по конкретен начин или изповядват религия, различна от традиционната в страната, и чрез този способ формират национално малцинство. Конвенцията не предполага признаване от договарящите държави на колективни права на национални малцинства, нито пък дефинира такива права.

В Конституцията на Република България е възприет същият подход на регламентиране и гарантиране на индивидуалните права и свободи на гражданите. Всички граждани са равни пред закона. не се допускат никакви ограничения на правата и привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност и т.н.

Конституцията е изградена върху идеята за единството на българската нация и същевременно признава съществуването на религиозни, езикови и етнически различия между гражданите на

Република България, но не познава понятието “национално малцинство”.

3. Свободата на всички граждани на Република България да се сдружават за задоволяване и защита на техните интереси е гарантирана от Конституцията, но тези сдружения не могат да си поставят политически цели и да извършват политическа дейност, присъщи само на политическите партии. Анализът на рамковата конвенция показва, че когато тя урежда правото на свобода на сдружаване на всяко лице, принадлежащо към национално малцинство, не познава термини като “политически цели” или “политически партии” на лица от национални малцинства. В искането на групата народни депутати неправомерно се свързва свободата на сдружаване с образуването на политически партии на етническа или верска основа. Рамковата конвенция няма такива цели.

4. Съгласно Конституцията официалният език в Република България е българският. Едновременно с това гражданите, за които българският език не е майчин, имат право наред със задължителното изучаване на българския език да изучават и ползват своя език. Съгласно Гражданския процесуален кодекс когато в делото участват лица, които не знаят български, съдът назначава преводач, с помощта на когото тези лица извършват съдопроизводствените действия и им се обясняват действията на съда.

Разпоредбите на рамковата конвенция за полагане на усилия от държавите за осигуряване, доколкото е възможно, на условия за ползване на езика на малцинството в отношенията между тези лица и административните органи са формулирани достатъчно условно: при заявено желание от такива лица и при положение, че това желание съответства на действителна

необходимост. Правото на преценка е предоставено на отделната държава и ако действително тя прецени за необходимо използването и на езика на малцинството в отношенията с административните органи, това не означава отказ от използването на официалния език в тази държава.

5. Република България е единна държава. Тя няма други територии, за чиито международни отношения е отговорна. Международните договори, по които тя е страна, са задължителни за цялата ѝ територия.

6. Тълкувателна декларация или декларации по международни договори могат да бъдат направени както при подписването им, така и със закона за ратифицирането им. Конституционният съд е сезиран преди приемането и внасянето от Министерския съвет в Народното събрание на проекта на закон за ратифициране на рамковата конвенция.

Министерският съвет счита, че както отделните разпоредби на Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, така и тя като цяло съответства на Конституцията на Република България.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /...../ 3

/Иван Костов/